

Případ závodní kuchyně

Osoba s vlastním živnostenským oprávněním s uvedením společné provozovny v daném případě jednala jménem druhé podnikatelky, i když sama po formální stránce zřejmě její zaměstnankyní není. Podle názoru žalobkyně není proto rozhodné, zda to byla podnikatelka, jejímž jménem tato osoba jednala, kdo přijal diskriminační zaměstnaneckou politiku, nebo zda pověřená osoba jednala v rozporu s jejími pokyny. Je-li zásah způsoben někým, kdo byl použit právníkem nebo fyzickou osobou k plnění její činnosti, postihne občanskoprávní sankce tuto právníkem nebo fyzickou osobu. V těchto případech se postupuje obdobně jako v případech náhrady škody (§420 odst. 2 občanského zákoníka).

M.Z. žije s dítětem v azylovém domě. V době kdy došlo k incidentu, byla nezaměstnaná, evidovaná na Úřadě práce a hledala zaměstnání. V této souvislosti jí také Úřad práce v H. vystavil doporučení k přijetí na místo pomocné nekvalifikované pracovnice u podnikatelky M.Ř. Ještě téhož dne se M.Z. dostavila do provozovny podnikatelky a zde kontaktovala E.P., která byla na doporučení uvedena jako kontaktní osoba. Ta jí ovšem hned v úvodu rozhovoru sdělila, že Romku nezaměstná. M.Z. se jí snažila přesvědčit a prosila, aby dostala alespoň příležitost. E.P. však trvala na svém a do doporučenky jako důvod nepřijetí vyplnila „romský původ“, orazítkovala ji a podepsala.

M.Z. byla tímto jednáním velice ponížena. Obrátila se na Úřad práce a na Policii ČR. Rozhodla se informovat tisk a proto navštívila také redakci regionálních novin. Podle článku „Romský původ důvodem nepřijetí“, který pak vyšel v těchto novinách v lednu 2003, měla E.P. na dotaz redaktora uvést: „*Jsmo soukromou firmou. Provozujeme závodní kuchyni. Proti Romům nic nemám, ale jak to před zákazníky vypadá, když je Romka u výdeje obědů? Někteří Romové jsou pracovití, ale já jsem zde žádného takového neměla. Stačí jim, když jsou zaměstnaní chvíli. Po čase, když mají nárok na sociální dávky, pracovní poměr většinou ukončí*“.

M.Z. podala proti podnikatelce M.Ř. žalobu na ochranu osobnosti. V daném případě jednala E.P. jménem M.Ř., a to bez ohledu na to, že sama po formální stránce zřejmě není zaměstnankyní M.Ř., ale má vlastní živnostenské oprávnění s uvedením téže provozovny. Není proto rozhodné, zda M.Ř. přijala diskriminační zaměstnaneckou politiku nebo zda E.P. jednala v rozporu s jejími pokyny. Je-li zásah způsoben někým, kdo byl použit právníkem nebo fyzickou osobou k plnění její činnosti, postihuje občanskoprávní sankce tuto právníkem nebo fyzickou osobu. V těchto případech se postupuje obdobně jako v případech náhrady škody (§420 odst. 2 občanského zákoníka).

M.Z. byla vystavena méně příznivému odlišnému zacházení pro svůj etnický původ, a to při uplatňování práva na zaměstnání. M.Z. namítala, že vyjádření E.P., která se měla pro tisk vyjádřit, že by na zákazníky nepůsobilo příjemně, kdyby u výdeje obědů byla Romka, a kterým údajně vysvětlovala své jednání s M.Z., bylo navíc způsobitelné poškodit lidskou důstojnost M.Z. veřejně. Pro intenzitu tohoto poškození měl význam také náklad tiskoviny, kde bylo toto vyjádření publikováno. Ještě předtím, než se konalo první jednání ve věci, byl mezi stranami uzavřen smír z popudu žalované. Ta se nakonec M.Z. omluvila a zaplatila jí na náhradu nemajetkové újmy 200 tis. Kč.